

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — o-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

„Anschluss“

Avstrijska revija »Der Anschluss« objavlja v zadnji številki poročilo o letnem obnem zboru Avstro-nemške ljudske zveze. Zborovanja, katerega je vodil poslanec Buresch, kandidat za zveznega kancelarja v Avstriji, so se poleg vodilnih avstrijskih politikov udeležili tudi zelo vidni zastopniki nemške vlade in nemških političnih strank. Na tem zanimivem zborovanju so vsi ti gospodje zaporedoma poudarjali neprecenljive dobrine, ki bi za celo Evropo na splošno in za bodočnost nemškega naroda še posebej nastale iz končevanja združitve obeh nemških republik v eno državo. Nova tvorba bi si najbrž ne pridljala več naslova »Svete države nemškega naroda«, a kdo ve, če bi se branila prevzeti tradicionalne težnje nemstva, ki je narod gospodov in kateremu zato gre tudi privilegirano mesto med narodi sveta.

Ta občni zbor moramo vzeti resno, ker sicer res ni mogoče razumeti, kaj sta tam delala bivši zvezni predsednik Hainisch in nemški poslanik prof. Lerchenfeld. Ravno zato je pa tudi naša pravica in naša dolžnost, da zasledujemo stremjenja, ki bi utegnili bistveno spremeniti politično ravnotežje med evropskimi narodi.

Uvodoma bodi povedano, da nam je uganka, zakaj avstrijski narod tako sili v odvisnost. Narodna neodvisnost, politična in kulturna samobitnost so v naših očeh vedno bile najvišje zemeljske dobrine, za katere je vsak narod, ki je tega imena vreden, zastavljal vse svoje ambicije. Pri Avstrijskih vlada očividno druga miselnost, ki dobroto narodne neodvisnosti podreja raznim dejanskim ali umišljenim ugodnostim. Ali pa je ta za nas nerazumljivi pojav istoveten s pomanjkanjem energije. Stelkeri so se trdili, da so avstrijski Nemci v naši monarhiji živeli od žuljev drugih. Njih sodobna dirka pod zaščitno okrilje Nemčije bi potemtakem bila le izraz nezmožnosti za samostojno delo in za samostojno pridobivanje življenjskega kruha. Toda vse to so razmotrivanja, na katera ne bomo dali odgovora mi.

V zadevi tako zvanega »Anschlusa« lahko beremo najrazličnejše dokaze, s katerimi hočejo politiki in od njih odvisen tisk na lep način prepričati ljubezne Avstrijce, da je zanje najboljša, če ostanejo pri tem, kar imajo. Za slučaj pa, da bi bili neposlušni, napovedujejo razne katastrofe v srednji Evropi, vojne konflikte, ki bi se raztegnili na celo Evropo, usodopolne nesporazume med nemškimi in italijanskimi pohodni proti vzhodu, ogrožanje male antante, intronizacijo nemstva v Evropi in še razne druge kalamite. Ta dokaz resnice, četudi bi moral vsakega prepričati, je pomanjkljiv v toliko, ker se izogne vprašanju, če imata Avstrija in Nemčija pravico, da stvorita, ako tako želita, eno skupno državno enoto in če obstojajo sredstva, s katerimi bi se Evropa mogla uspešno braniti proti zlim posledicam take združitve.

Kar tiče prvega vprašanja, smo mnenja, da iz stališča naravnega prava, torej krščanske etike, ni mogoče zagovarjati trditve, da bi bil »Anschluss« nemoralen. Mednarodnopravno se je Avstrija vezala, da bo ostala samostojna. Toda ta obveznost se lahko potem mednarodnih pogodb ukine, možno, katero predvideva saintgermainski mir. To je čisto načelna rešitev načelnega vprašanja, pred katero mora umolkneti vsaka politična aritmetika. Sicer je pa treba tudi v tej zvezi poudariti, da se kraljevina Jugoslavija »Anschlusa«, vsaj v kolikor se nas tiče in naše bodočnosti, ne bojimo v tisti meri, kot se pogosto govori in piše. Zato je za nas manj težavno, odkrito povedati, kaj mi načelno mislimo o tej možnosti.

Odgovorili na drugo vprašanje je bolj delikatno. Če razpolaga Evropa s sredstvi, da bi onemogočila zle posledice avstro-nemške združitve? Ta sredstva so lahko dvoje vrst, moralna in pa fizična. Na moralnih sredstvih se je Evropa izkazala reвно. Avtoriteta Društva narodov obstoja v toliko, kolikor jo narodi prostovoljno priznajo, mednarodna arbitraža pa je tudi šele v začetnem razvoju in še ni imela prilike pokazati, kako bo delovala v slučaju da izbruhnejo velika mednarodna nasprotstva. Mi smo prepričani, da bi eno in drugo odpovedalo, če bi en narod s 75 milijoni ljudi, kar bi predstavljala Velika Nemčija, hotel brezobzirno zanesti svoj imperializem preko meja med sosedne slabše države. Kljub veliki vrednosti moralnih sredstev, katera bomo morali krepiti in pomnoževati, moramo priznati, da ohranijo svojo vrednost za enkrat vsaj samo fizična sredstva. V tej smeri torej se bo morala gibati evropska politika.

S tem seveda ne mislimo na nikakovo oboroževanje, ampak samo na potrebo politične in gospodarske organizacije, ki bo v stanju v kali zadušiti vsako nasilje, ki bi grozilo od strani veleniške države. Poleg tega je pa neobhodno potrebno, da se takoj splošno zahtevajo gotove garancije. Evropske države bodo morale privoliti v združitve. Za svoje dovoljenje naj stavijo gotove cene. Zakaj se že davno ni povedalo pristajanje Anschlusa, da bi se Jugoslavija in Češkoslovaška nič ne protivile njih srčni želji proti gotovim korekturam državnih meja? Mi bi dobili narodne meje proti severu, naši zavezniki proti jugu, burgenlandski Hrvatje bi tvorili narodno vez, kot se je že govorilo na mirovni konferenci. Stališče »Anschlusa« bi izgnilo. Ena sama taka jasna beseda, povedana na merodajnem mestu, bi »Anschlusu« odvzela mnogo romantike, poleg tega pa to velevažno vprašanje postavila na trda tla dejanske resnice.

Dunajska vremenska napoved. Dosedanje vreme se ne bo mnogo spremenilo

Resnica o moskovskem procesu

Katere imenuje Stalin škodljivce Rusije — »Postreliti se jih mora kot pse«
Ves proces krvava gledališka predstava za pomirjenje mas

Kovno, 28. nov. Tedne že razširja krvoločna GPU, ali sovjetska politična policija, najstrašnejše vesti o številnih »sovjeto škodljivih« organizacijah, ki so se baje razpredle po vsej Rusiji in delajo z vso vneto za strmolavljenje sovjetskega režima. Sovjetski listi, ki prihajajo v sosedne države in moskovski radio sta polna fantastičnih poročil o delovanju teh organizacij in o ukrepih sovjetske vlade za lastno samoobrambo. Topot so nezadovoljne ljudske mase v Rusiji zahtevale novih žrtev in krvoloč Stalin jih je šel iskal med znanstvenike na gospodarskem polju. Prejšnja leta so sovjeti segli po inteligenci, topot bodo zakrili svojo krivdo v krvi voditeljev industrije in inženierjev. Morda se nobeden stan ni stavil a tako tudi resignacijo na razpolago sovjetskemu režimu, kot ravno učenjaki na vseh poljih in osobito na gospodarskem polju.

Pred par meseci je sovjetska vlada z velikim pompom naznanila svetu, da bo v petih letih preobrazila rusko gospodarstvo tako, da bo ogrozilo vse kapitalistične države. Nato je sledil napad na evropske trge s prisilnim izvažanjem lesa in žita. Tudi to ni uspelo. Sedaj uvidevajo sovjetski veljaki, da njihov načrt propada in da vse njihove iluzije razpadajo v nič, zato pa morajo najti ljudi, katerim bodo naprtili odgovornost in po katerih bo v pomirjenje ljudskega nezadovoljstva padla teža njihove upravičene jeze.

GPU je aretirala po vsej sovjetski Rusiji nebroj industrijskih ravnateljev in inženierjev, katerim je podtaknila črtilke, da so delovali za inozemske države, da so nameravali organizirati revolucijo s pomočjo angleških in francoskih politikov ter da so nalašč sabotirali ali onemogočili razmah sovjetske

skle industrije. Med aretiranci najdemo svetovno znana imena znanstvenikov, ki so kljub največjim težavam ostali na domači zemlji, da koristijo tlačenemu narodu. Med njimi najdemo inženierje, ki so prevzeli sovjetsko industrijo, ko je bila v kaotičnem položaju, ter jo dvignili do one stopinje, na kateri se danes nahaja. Za preganjanje teh nesebičnih ljudi, ki niso nikdar pripadali kakšni politični skupini, so sovjeti iznašli posebno revolucionarno organizacijo, katero so sedaj postavili pred sodišče in katero bodo sodili med krikom in vikom lažljivih obtožb.

V sovjetski Rusiji so razmere postale neznosne. Nikdo ne zaupa nikomur več. Drug drugega nadzirajo in vsak je napram vsakomur v vedni defenzivi. Ljudje, ki so danes uživali zaupanje najvišjih veljakov, so jutri strmolavljani in njih imena v zasmeh ljudskih mas. Rykov, Sirov, predsednik sovjetske banke Bruhanov, predsednik najvišjega gospodarskega sveta Pjatakov, vsi so zaporedoma padli kot žrtve medsebojnega strahu in brezobzirnih intrig.

Z njimi vred bodo šli obtoženci v sedanjem laži-procesu. Nekdo mora nositi krivdo. Ljudstvo naj dobi v novih osebnostih, še bolj brezobzirnih, zopet nove upe na boljše čase. Zopet se bo govorilo o petletnem načrtu, dokler novi neuspehi ne bodo zahtevali novih krivcev in novih žrtev. Kako dolgo še? Produkcija žita stoji daleč za zaželenimi številki ton, tam pa, kjer je vlada rekvirirala dosti žita za inozemski dumping, pa odpovedo prometna sredstva. Stalin navdušuje vpadajoč pogum in vihti maščevalno roko nad obupajočimi. Še malo krvi, če je treba, še žrtev, če so potrebne. Kako dolgo bo

še trajala ta tragedija? Čim bolj kričeče bodo kričale, tembolj bo rastlo nezadovoljstvo, dokler da nekega dne ljudska nevolja ne bo obračunala s Stalinom, ki ga imenuje že »pobesnelega pustolovca«.

V tej luči torej berite vsa poročila, ki vam prihajajo po listih in po agencijah. Moskovski proces je farsa, le žal, da bo teklo zopet mnogo nedolžne krvi.

Pariz, 28. nov. fr. Zunanje ministrstvo razglašja, da Poincare, bivši predsednik republike, in Briand, zunanji minister, odločno zanikujeta vse trditve profesorja Ramzina na procesu proti gospodarskim škodljivcem sovjetov. Vsa njegova izpoved je izmišljena in brez podlage.

London, 28. nov. os. Angleško javno mnenje ne polaga nikake vrednosti na fantastične trditve, ki se slišijo na moskovskem procesu proti aktivnim angleškim politikom.

Kaj pripoveduje očividec

London, 28. nov. kk. V »Daily Telegraphu« opisuje neki angleški inženier, ki se je vrnil domov po sedemesečnem bivanju v Rusiji, da je bil oseba na priča raznih vstaj ruskih čet in spopadov med četami in kmeti. Nazadnje je bil 11. novembra v Moskvi priča boja med dvema bataljonoma vojaštva in tajno policijo, v katerem so tajni policisti ustrelili nad tisoč vojakov. Ostanek pa je bil poslan v Sibirijo. Vojaki so stali tajni policiji nasproti večinoma brez orožja. Dne 15. novembra je prišlo do nemirov zaradi pomanjkanja živil in je inženier slišal popoldne streljanje iz svojega hotela, zvečer pa, ko je šel s svojim ameriškim prijateljem v opero, je videl dolge vrste mrtilih trupel na nekem trgu

Pogreb Velje Vukičevića

Belgrad, 28. nov. I. Kljub izrecni želji pokojnega Vukičevića in njegove rodbine, da naj bi bil pogreb skromen in tih, se je danes ob devetih pred pokojnikovim stanovanjem zbralo veliko številno ljudje, in med njimi odlični zastopniki javnega življenja, številni bivši ministri in posamezniki bivših strank. Pogreb se je izvršil popolnoma tiho in skromno in le nemo spoštovanje številnih udeležencev je pričalo, kako velika je bila pokojnikova priljubljenost v vseh krogih in slojih ter delih naše države. Med drugim je bilo na pokojnikovem pogrebu opaziti: Bivša ministrska predsednika dr. Antona Korošca in Ljubo Davidoviča, bivše ministre Mišo Trifunoviča, Bogoljuba Kujundžića, Milana Grola, dr. Mijovića, dr. Kojića, dr. Behmena, dr. Kumanudija, dr. Ninka Perića in številne druge. Predvsem so bili zastopani številni

bivši narodni poslanci iz Vojvodine, Bosne in Hercegovine. Od Slovencev so se udeležili spreveda bivši predsednik vlade dr. Anton Korošec, bivši minister dr. Andrej Gosar, bivši poslanec Franc Smodej, bivši veliki župan dr. Vilko Baltić in drugi. Sprevod je krenil naravnost od hiše žalosti na pokopališče, kamor so vsi do odprtega groba spremlili pokojnikovo truplo, da s tem izrazijo svoje simpatije velikemu pravku bivše radikalne stranke, velikemu prijatelju skupne Jugoslavije in velikemu prijatelju sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Vseposvoda, koder se je premikal sprevod, so stale velike vrste prebivalstva. Sprevod se je izvršil na tih in skromen način, brez vencev in brez govorov. V tem nemem žalovanju pa se je čutilo, kako težko je zadela prerana smrt Velje Vukičevića vse, ki so ga poznali, vsi, ki so z njim sodelovali in gradili našo državo.

V politični zagati

Schober odločno odklanja sodelovanje s Heimwehrom

Dunaj, 28. nov. kk. Pogajanja krščanskih socialistov s Schobrovim blokom so zadela na nove težkoče, tako da dr. Schober zopet grozi, da bo povzročil padec kabineta s predlogom nezaupnice, če Vaugoinov kabinet ne objavi svojega odstopa do prihodnjega torka. Posebno zahteva Heimwehr zase notranje ministrstvo, kateremu se dr. Schober neče odreči pod nobenim pogojem. Voditelj štajerskega Heimwehra dr. Pfriemer je v nekem govoru v Graecu zopet zagrozil z diktaturo, ker okorni parlamentarni aparat ovira vlado, da bi postopala proti marksizmu do konca. V Linzu je izjavil socialistični župan Gruber v občinskem svetu glede zaplenjene orožja republikanskega Schutzbanda: »Orožje ne bomo uporabljali za nič drugega kakor za varstvo republike! Cilj dr. Schmobra kot notranjega ministra bi bila očitveno temeljita razorožitev, in sicer na obeh straneh, torej tudi pri Heimwehru. Tudi zato se desno krilo krščanskih socialistov in heimwehrovski blok branita spremembe kurza. Kljub temu pa je smatrati, da bo dr. Seipel popustil

Dunaj, 28. nov. kk. Pogajanja zastopnikov treh meščanskih strank so trajala od 17 do 19.45. Tudi danes se je opazilo, da se dr. Schober izogiba v konferenčni dvorani vsakih stikov z zastopniki Heimwehra. O pogajanjih je bil izdan sledeči komunik: »Danes so se nadaljevala pogajanja zastopnikov treh strank. Razpravljali so o temeljnih vprašanjih. Zastopniki so si pridržali pravico, da bodo tekom jutrišnjega dne poročali svojim klubom. Jutri popoldne se bodo pogajanja nadaljevala in je upanje, da se bodo zelo hitro končala.«

Dunaj, 28. nov. kk. Pogajanja za večino in sestavo vlade so stopila danes v odlični stadij in bodo najbrže jutri končana. Najznačilnejše je, da se heimwehrovski blok ne bo udeležil nastave vlade, ker je dr. Schobrov blok gladko odklonil zahtevo heimwehrovskega bloka, da se nadaljuje dosedanj kurz in da dobi notranje ministrstvo heimwehrovski minister. Zelo se je tudi opazilo, da dr. Schober, ki se je redno udeleževal pogajanj s krščanskimi socialisti, ni prišel k razgovoru z zastopniki heimwehrovskega bloka.

Slab dan ital. finančnega ministra

Prvi slučaj, da je fašist doživel v parlamentu ostro kritiko

Rim, 28. nov. kk. Novi nemški poslanik von Schubert se je danes osebno prijavil pri Mussoliniju in mu izročil svoja pisma.

Rim, 28. nov. kk. Kako zelo je vladna akcija za znižanje cen vzmirlila vse duhove, je razvidno med drugim tudi iz tega, da se je danes morda prvič v času fašističnega režima podelila fašističnemu ministru izrečno slaba ocena. To se je zgodilo finančnemu ministru Mosconiju, kateremu so večeraj razni govorniki v proračunu ostro odgovarjali glede mnogih točk. Finančni minister ni mogel tajiti, da so v letnem obračunu mnoge postavke ostale brez zadostnih obdril in da so posebno mnogi državni postranski obrati daleč prekoračili svoje proračune (za 7 milijard v 7 letih). Kljub temu Mosconi ni smatral za potrebno, da bi se uvedla v teh zavodih direktna državna kontrola, ker so privatnega značaja, dočim so poslanci zahtevali, da se mora tudi za te zavode izvršiti kontrola bilanc v parlamentu. Dalje je finančni minister Mosconi navedel glede zahteve, da se morajo tudi davčna bremena urediti po razmerju 1 : 4, da se to razmerje, ki velja sicer za živila, ne more dovoliti. Tudi smatra, da bi bil nov način obdavčenja, s katerim bi davčna oblast učinkoviteje zagrabila kapital in om-

lila veljavni davek za trošarino, vsaj zaenkrat neizvedljiv.

Vse te točke so današnji večerni listi vljudno, toda odločno odklonili. »Lavoro fascista« smatra zahtevo ministra, da se mora razmerje 1:4 prilagoditi vsem nabavnim stroškom, za neizvedljivo, ker ni mogoče vladati s tako mehnično formulo. Isti list je mnenja, da po današnjem davčnem sistemu ostane neobdavčenega preveč tekočega kapitala in obžaluje, da je minister odklonil vsak predlog reforme. Slično se izjavljajo tudi drugi listi. Ta sklenjena fronta proti fašističnemu ministru je kot prvi pojav v fašističnem režimu vsekakor zanimiva in lahko postane za nadaljnjo usodo Mosconija tem odličnejša, čim bolj se bo videlo, da je inspiriran. Med tem pa se vodi dalje boj za znižanje življenjskih potrebščin. Sedaj so sklenili tudi voditelji industrije, da bodo znižali delež dobička upravnih svetnikov za 25%. Državna oblast priporoča splošno varčevanje in svari pred takozvanim fordizmom. Zaenkrat pa skoro še ni opaziti, da bi se bile cene res občutno znižale. Privatni trgovci uveljavljajo zase, da prilagoditev cen za življenjske potrebščine na formulo 1:4 ni mogoča, ker znaša obdavčenje zaenkrat še mnogokratnik te formule. Posebno poljedelstvo pa izjavlja, da že sedaj dela brez vsake koristi in da bi bilo pri nadaljnjem znižanju izročeno poginu.

Napredovanja in prestave

(Profesorji.)

Belgrad, 28. nov. I. S kraljevim ukazom so na predlog prosvetnega ministra napredovali v 4. a. l.: Peter Prosen, prof. na realni gimnaziji v Novem mestu, Ivan Ferjan, prof. na učiteljski v Ljubljani, dr. Matko Heric, prof. na realni v Mariboru in Andrej Prebil, prof. na l. gimn. v Ljubljani.

V 4. l.: Marija Wolf, prof. na ženski gimnaziji v Zagrebu.

V 1. II.: Franc Trošt, učitelj spretnosti na II. realni gimn. v Ljubljani.

V 2. II.: Josip Čop, učitelj spretnosti na l. gimn. v Ljubljani.

V 4. l.: dr. Janko Kotnik, prof. v Ljubljani.

V 6. l.: Alojz Žitnik v Ljubljani.

V 8. l.: Cetina Franc, suplent na realni gimn. v Novem mestu, Bačar Raičal, prof. na realni gimn. v Novem mestu, Ivan Mlinar, prof. na realni gimn. v Celju, dr. Ivan Vrečar, prof. na l. drž. gimn. v Ljubljani.

Po službeni potrebi so premešeni: Neimarović Ante, prof. iz Celja v Varaždin, Vedral Ljudmila iz Novega Mesta na drž. učiteljsko v Ljubljani, Globočnik Ota, suplent na II. drž. gimn. v Ljubljani, na l. drž. gimn. v Ljubljani.

Postavljeni so: dr. Josip Vrtovec za honorarnega nastavnika za higijeno na gimnaziji v Mariboru, Ilija Hadžić za tajnika II. moške gimnazije v Belgradu.

V personalni odsek prosv. ministrstva je imenovan dosedanj referent pri bančni upravi nadzornik I. Merljak.

Učiteljstvo.

Napredovali so iz 5. v 4. II. tile učitelji: Cernelč Božidar, Radovan Cvetko, Verber Neža, Müller-Prelog Cecilija, Krump Anton, Aleksič Filomena, Jančar Kristina, Strehovec Pavlina, Tratar Josip, Rajh Matilda, Turnšek Silva, Benedik Stana, Ostrc Marija, Vilhar Miroslav, Ferencak Marija.

Iz 4. v 3. II.: Senčar Milica, Pirnik Maks, Vokač Ivan, Volk Cecilija, Preme Irena, Kanapič Jančko, Rozman Franc, Čampa Angela, Seme Marija, Zajc Franja, Rupnik Jos., Jarc Vera, Fakin Franjo Iz 4. v 3. III.: Avbel Ivan.

Začasne učitelje so na novo nastavljeni: Znidarskič Anzelma v Naklem, okr. Kranj, Štefe Ivan v Sovoden okr. Kranj.

Belgrad, 28. nov. I. Premešeni so: pisarniški oficijal Stanovšek Fortunat od okrož. sodišča v Laškem na okr. sodišče v Konjicah, Okrešič Ivan za pisarniškega oficijala v Marenbergu, za knjičarista pri okr. sodišču v Laškem Bernard Zupanc.

V Zagreb pride 130.000 kmetov

Zagreb, 28. nov. AA. Jutrišnji »Seljaški glas« poroča, da se je do zdaj prijavilo za veliko kmečko zborovanje v Zagrebu 8. dec. 105.305 udeležencev. Ker niso vračunani v to število udeleženci iz Zagreba, okolice Zagreba in sreza Sombora, se lahko reče, da bo prisostvovalo zborovanju okoli 130.000 oseb. To bo najbolj obiskano zborovanje od ujednjenja pa do danes in se radi tega lahko imenuje zgodovinsko. Sodelovali bodo vsi kraji naše države. Zborovanje bodo posetili bratje Slovenci in bratje Srbi iz Šumadije in ostale Srbije. Prišlo bo okoli 200 najboljših srbskih gospodarjev, ki jih je pozval Karlo Kovačević. Kakor je bilo že javljeno, se bo vršilo zborovanje na Jelačičevem trgu, ki bo po trditvah nekaterih mnogo premajhen. Ustavljen bo za časa zborovanja promet.

Zborovanje sodnikov

Belgrad, 28. nov. I. Danes se je vršilo zborovanje sodnikov kraljevine Jugoslavije, na katerem so se obravnavale preče stanovske zadeve. Slovenske sodnike je zastopal dr. Kravina.

Za premoč na Balkanu

Balkanska politika velesil — Benešovo posredovanje

Trst, 27. nov. x. »Il Popolo di Trieste« priobčuje daljši dopis svojega bolgarskega poročevalca, v katerem opisuje velikansko navdušenje, ki vlada po celi Bolgariji za Mussolinijevo politiko revizije mirovnih pogodb. Tržaški list ugotavlja, da pomeni bolgarski pristaneč na italijanske politične smerice mogočno ojačitev italijanskega prestiža na Balkanu.

Sofija, 27. nov. or. Tukajšnja »Narodni Pravac« se peča z odnosi med Francijo in Italijo ter konstatira, da je revizija mirovnih pogodb postala del evropske politike in da ne bo mogoče več ustaviti val ogorčenja, ki gre preko vse užaljene Evrope.

»Mir«, kojega lastnik je zunanji minister Burov, piše, da je Bolgarija hvaležna Italiji zato, ker se je upala postaviti jasno zahtevo za revizijo krivičnih mirovnih pogodb. Franciji se ne bo posrežilo, niti z evropsko federacijo, niti z oboroževanjem svojih zavezanec, prepričati, da pride pravica do svoje veljave.

Atene, 27. nov. or. »Hymersios Typos« se peča v daljšem članku z odnosi med Grčijo in malo antanta. List pozdravlja bližnji prihod češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša v Atene ter prištevja, da je mala antanta grešila, ko je leta 1922 zavrnila grško ponudbo, da se priključi mali antanti. Grčija si je med tem priborila velik ugled v med-

narodni politiki in je vesela, da se mala antanta začne zavedati, kako dragoceno bi lahko bilo zanjo grško prijateljstvo. List izraža upanje, da bo prvi oficijelni stik med Grčijo in malo antanto pripomogel k političnemu in gospodarskemu sodelovanju med temi državami. To upanje je tem bolj razveseljivo, ker se Grčija ne počuti udobno v sedanjem političnem položaju.

Pariz, 27. nov. fr. Na merodajnem mestu se odločno zanikuje vest inozemskih listov, da potuje dr. Beneš v Grčijo po nalogu francoske vlade z namenom, da poskusi izločiti Grčijo iz območja Italiji prijaznih držav ter prepričati zvezo med silami v bližnjem orientu.

Istanbul, 27. nov. or. Nikjer drugod kot pa v bivšem Carigradu se ne nudijo lepše prilike zasledovati orientalsko politiko v vseh njenih podrobnostih in skrivnostih. Istanbul je tudi danes v političnem pogledu velikanski bazar, kjer se baranta s političnimi načrti, kjer se sestajajo diplomatje in tajni agenti vseh držav sveta ter snujejo drug proti drugemu intrige na vseh poljih udejstvovanja. Zadnji sestanek turških, grških in madžarskih politikov v Ankari je povzročil še bolj živo gibanje v istambulskega političnem podzemlju. Tako je prispele na Bospor čela jata angleških častnikov, katerim se skoraj da ni mogoče izogniti. Očitno

gre za daljne predpriprave, katerim bo kakor se vedno v orientu sledil naskok na postojanke, ki jih je zavzela vsaj za enkrat italijanska diplomacija.

Turško-grško-italijanski sporazum, ki se je podpisal dne 28. oktobra v Ankari, dobiva polagoma svojo pravilno fiziognomijo. Sam zase nima velikega pomena, toda kot del široko zasnovanega zunanje-političnega načrta, s katerim namerava Italija nasprotovati Franciji in jo v njenem vplivu na svetovno politiko oslabil in ponižati, je ankarški pakt usodopolne važnosti.

»Džumhurjet« prinaša danes izpod peresa Muharema Fejsis zelo zanimiv uvodnik o rivaliteti med Francijo in Italijo. Nesoglasij je sicer veliko, piše članek, toda najbolj koncentrirana so ravno na Balkanu. Francija in Italija sta v tem pogledu nasledili Avstrijo in Rusijo, ki sta pred vojno bili v stalnih konfliktnih radi premoči na Balkanu. Članek trdi, da se italo-francoski konflikt ne bo izvajal na Balkanu, ampak v Afriki, vendar si pa obe državi prizadevata, da si svoje postojanke na Balkanu utrdita. Zato se je Italija trudila, da bi potegnila v svoj delokrog tudi Madžarsko in Bolgarijo in, če bi bilo mogoče, izrgala Romunijo iz male antante. Na vsako potezo, tako končuje list, ki jo napravi Francija, redno odgovori Italija s protipotezo.

Turški zunanji minister obišče Solijo

Sofija, 28. nov. kk. Turško poslanstvo potrjuje pravilnost romunskih vesti, po katerih bo turški zunanji minister Tefvik Ruđi bej na povratku iz Rima v Ankaru obiskal bolgarsko vlado. Njegov prihod se pričakuje začetkom decembra in bo ostal tam dva do tri dni. Z uradne bolgarske strani se izjavlja, da se bo pri tem obisku podpisala turško-bolgarska pogodba za pravno pomoč, da pa sicer ni nobenih posebnih političnih vzrokov za pot turškega zunanjega ministra v Solijo, ki jo bo smatrati za čin vijudnosti.

Kriza Tardieujeve vlade

Pariz, 28. nov. kk. Položaj Tardieujevega kabineta, ki je zadnjič zelo omajen radi afer, grozečih po Oustricovem skandalu, je ponovno zelo omajen. Za pravosodnim ministrom Perotom sta danes demisionirala dr. podtajnik za lepe umetnosti Eugen Laucier in državni podtajnik za javna dela Falcoz, radi razkritij o poslovnih zvezah s propadlo banko. Laucier pripada neodvisnim radikalom, Falcoz pa je eden od onih radikalnih socialistov, ki so svojsko pristopili k Tardieuju.

Pariz, 28. nov. kk. Na koncu današnje seje poslanske zbornice je prišlo po glasovanju o dnevnem redu pri drugem glasovanju o zaupnici do pomembne strnišne demonstracije leveice proti vladi, ki je ravnokar za majhno večino zmagala, tako da so poslanci z raznih strani klicali, naj vlada odstopi in je pozneje Daladier ironično pripomnil, da se je vlada rešila samo s pomočjo članov kabineta samega. Pri sledečem glasovanju so se radikalni in socialisti soglasno vzdrlžali glasovanja in je vlada dobila 304 glasove proti 4. Oustric je bil danes s svojim pooblaščenec aretirani in prepeljan pred preiskovalnega sodnika.

Delavska vlada dobila zaupnico

London, 28. nov. kk. Predlog nezaupnice konservativcev je bil danes v poslanski zbornici odklonjen z 209 proti 234 glasovom. Poslanec delavske stranke Simons je pri glasovanju, ko je šel mimo konservativnega lorda Wintertona, lordu nekaj zadelal, kar pa se med velikim hrupom ni razumelo, in ga udaril s tiskanim dnevnim redom po obrazu. Po končanem glasovanju se je moral za to opravičiti. Politiko vlade je najtopleje branil finančni minister Snowden in omenil, da ni mogoče pričakovati, da bi Anglija prevzela vsa bremena in za zamenjavo ničesar ne dobila od domišlinov.

Preureditev poljskih železnih

Varšava, 28. nov. kk. Z naredbo predsednika republike se nameravajo preurediti poljske državne železnice v privatna podjetja, da se jim s tem omogoči najetje večjih kreditov.

Propad malih bank v Parizu

Pariz, 28. nov. kk. Konec meseca novembra je prinesel zopet nekatere finančne polome. Včeraj sta dve kulinski banki Criquelet in Moche zaprlj svoja prostore. Skupno število kulinskih bank je naraslo s tem na 50. Poleg tega sta zelo ogroženi še dve drugi banki. Tudi z dežele prihajajo poročila o bančnih polomih. V Bordeauxu je zopet prijavil konkurz neki borzni mešetar s primanjkljajem 30 milijonov frankov, tako da so tam v štirih dneh propadli štirje borzni mešetarji s skupno zgubo nad 100 milijonov frankov. V Reimsu je propadla Banque Commerciale et Financiere, radi česar je težko ogrožena vsa mala trgovina v Champagni.

Preosnova železniškega prometa

Na nekaterih progah se uvedejo motorna vozila

Belgrad, 28. nov. l. Novo imenovani pomočnik železniškega ministrstva Senjanović je dal daljšo izjavo o stanju našega prometa, v kateri med drugim pravi, da je železniški promet danes po splošnem priznanju urejen tako, v pogledu točnosti, rednosti, varnosti pri potniškem prometu, kakor tudi v pogledu hitrega in promptnega blagovnega prometa. Sedaj se razmišlja o večji ekonomski in racionalnejši eksploataciji komunikacij. Železniška uprava stremi za tem, da se na lokalnih

progah težki vlaki odpravijo in je zato naročila deset novih motornih vozov. Na ta način misli preprečiti konkurenco avtobusov v raznih centrih. V zvezi s tem namerava uvedi posebne avtobusne proge, kjer ni železniških vozov. Dalje namerava povečati število vagonov III. razreda, povečati hitrost potniških vlakov. Zlasti se namerava, da bi brzovlaki vozili s hitrostjo 80 km na uro, s čimer bi se proga Zagreb-Belgrad skrajšala na 7½ ure.

O davku na poslovni promet

Počasnilo centrale industrijskih zvez

Belgrad, 28. nov. AA. V imenu ožjega medzborničnega odbora za vprašanje skupnega davka na poslovni promet je dala centrala industrijskih korporacij vsem zbornicam in organizacijam, ki so tam zastopane, to-le pojasnilo:

Na državni konferenci, ki se je vršila od 14. do 21. novembra v Belgradu v svrhu priprave materiala za uvedbo skupnega davka na poslovni promet, se je razpravljalo o teh-le skupinah: 1—49 o zemljiških pridelkih, 50—90 o živinskih proizvodih, 103—106 o industrijskih proizvodih, 273—369 o rastlinskih in perutninskih proizvodih in njihovih izdelkih.

Glede mnogih predmetov je prišlo do konkretnih sklepov, manjši del materiala in predmetov pa je bilo treba odložiti. Izskustva na državni konferenci so pokazala, da je nemogoče pripraviti ves material za vse skupine v tako kratkem času, da bi stopil zakon o skupnem davku na poslovni promet v življenje že 1. januarja 1931. Po drugi strani se je ugotovilo, da ne bi bilo primerno in združeno z neprilicami, če bi skupni davek na poslovni promet stopil v veljavo samo za posamezne skupine in predmete, drugi pa da bi

ostali pod starim davkom. Zato je ožji odbor sporazumno z zbornicami in organizacijami, katerih zastopniki sodelujejo pri tem delu, zaprosil finančnega ministra, naj stopi v veljavo vsa tarifa tega zakona, odnosno da prva tarifa tega zakona, ko stopi v veljavo, obseza vsaj vse važnejše predmete, v kolikor bi se mislilo, da se naj v obče pri njih uporabi skupni davek na poslovni promet. Zato je predana prošnja finančnemu ministru, naj stopi zakon v veljavo šele 1. aprila 1931.

V svrhu poenostavitve in pospešitve priprave za izdelavo tega zakona je sklenjeno, da se bodo predmeti in skupine, ki niso prišli v razpravo v konferenci, razpravljali pisмено med gospodarskimi organizacijami. Državna konferenca naj bi se zdaj ne sestajala drugače kakor v nujni potrebi, če bi se s pismenim potom predmeti ne mogli predebatirati in sprejeti sklepi. V začetku januarja bo državna konferenca v Zagrebu, kjer se bodo predebatirale te-le skupine: kože, les, železo in druge kovine in njihovi izdelki. Do začetka januarja bodo zbornice in organizacije ugotovile definitivne podatke za te predmete in skupine glede na skupni davek na poslovni promet.

Konferenca avstrijskih školov

Dunaj, 28. nov. kk. Na Dunaju je tri dni trajala konferenca avstrijskih školov pod predsedstvom kardinala, nadškofa dr. Pifflla. Razpravljali so o praznikih in sklenili, poslali na pristojna mesta zahtevo, da se izvede preuredba praznikov na način, ki bo zadovoljil katoličane. Razen tega so govorili tudi o notranjeevrskih vprašanjih, tako o sestavi novega avstrijskega katekizma in o vprašanju zgodnjega sv. obhajila za otroke. V tem oziru so bili sprejeti važni sklepi.

Jugoslovanski večer v Parizu

Pariz, 28. nov. AA. Snoči se je vršil v Boulogne sur Seine blizu Pariza jugoslovanski večer. Večer je prisostvoval svetnik poslanstva Cincar-Marković, jugoslovanski vojaški ataše v Parizu polkovnik Predić in šef jugoslovanskega prosvetnega oddelka v Parizu Arnautović. Jugoslovanskemu večeru je prisostvovalo okoli 1.500 oseb. G. Arnautović je imel predavanje o borbi jugoslovanskega naroda za svobodo in edinstvo. Po predavanju se je vršil koncert, na katerem so sodelovali jugoslovanski in francoski umetniki.

Perutninarska razstava

Belgrad, 28. nov. AA. Od 30. nov. do 5. dec. se vrši v Novem Sadu perutninarska razstava, na kateri sodelujejo večina gostitelji perutnine iz donavske banovine. Razstavilo pa je tudi nekaj razstavljalcev iz inozemstva. Pokroviteljstvo nad razstavo je izvolil sprejeti Nj. Vis. prestolonaslednik Peter.

Dober uhrep

Belgrad, 28. nov. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka je sprejel sklep, s katerim se ukinja odredba pravniška o izvrševanju zakona o izseljevanju glede pobiranja glavarine, ki se je pobirala od izseljencev, ki so se vračali v domovino, od vsakega po 3 dolarje.

Učiteljski zbor napravi turnejo po Romuniji

Belgrad, 28. nov. l. Kakor smo že poročali, namerava pevski zbor učiteljev v Ljubljani prirediti v začetku marca veliko pevsko turnejo po Romuniji. Za to veliko turnejo so vse priprave končane. Kakor smo iz merodajnega mesta poučeni, vlada v Romuniji za ta nastop slovenskih učiteljev veliko zanimanje. Danes sta v Belgradu predsednik pevskega zbora Drago Zupančič, učitelj na gluho-nemici v Ljubljani, in prof. Kumar, zborov pevovalca, ki sta pri merodajnih krogih posredovala in doslej, da je pokroviteljstvo za to turnejo sprejela Nj. V. kraljica Marija. Zato je uspeh turnee brez dvoma še bolj zagotovljen.

Velik požar na Dravskem polju

Maribor, 28. nov. Okrog 4 je izbruhnil požar v Zrkovih nižje Maribora, ki je zajel stanovanjska in gospodarska poslopja posestnikov Stefana Krajšnerja, hišna št. 9, in Fritzja Lemeša, hišna št. 8. Na mesto požara so takoj prihiteli gasilci iz Zrkovcev in Dogaš, D. M. v Brinju in iz Podbrežja. Mariborski gasilci so prejeli obvestilo ob 16.26 ter so v rekordnem času 16.35 pod vodstvom Ivana Voleja odrinili proti Zrkovcem. Gasilci so sicer z vso neumornostjo pričeli z gašenjem, pri čemer so zajemali vodo iz bližnje Drave. Vendar so zgoreli trije objekti z žitom, slamo, senom in drugimi pridelki ter kmetijskimi stroji. Sumi se, da je požar potaknila zlobna roka. Povzročena škoda znaša okrog 300.000 Din, medtem ko znaša zavarovalnina 50.000 Din. Mariborski gasilci so se vrnili ob 19.

Obsojeni komunisti

Belgrad, 28. nov. AA. Državno sodišče za zaščito države je izreklo danes obsodbo v procesu proti Kolomanu Horvatu, zidarju iz Novega Sada in drugom radi komunistične propagande. Obsojeni so Koloman Horvat na tri leta robije in 5 let izgube častnih pravic, Mihajlo Lamdoš, čevljar na poldrugo leto robije in 5 let izgube častnih pravic, Šandor Heredeck, kmet iz Maredika na 3 leta robije in na 5 let izgube častnih pravic, Fr. Hubert, zidar iz Novega Sada na 5 let eče in 5 let izgube častnih pravic, Mihajlo Iles, zidar iz Novega Sada na 5 let robije in na 1 leto izgube častnih pravic, Josip Akta, mizar iz Novega Sada, ki je pobegnil, na 7 let ječe in trajno izgubo častnih državljanških pravic. Oproščena sta bila Pavao Iles, zidar in Ivan Hubert, poljski delavec iz Novega Sada.

Želje lesnih industrijecev

Belgrad, 28. nov. AA. Zveza industrijecev in trgovcev z gozdnimi proizvodi kraljevine Jugoslavije v Zagrebu je poslala vlogo predsedniku ministrskega sveta zastran odredbe agrarne reforme za gozdne potrebe. V vlogi zveza prosi predsednika, naj deluje na to, da se vse uredbe v zakonu o likvidaciji agrarnih odnosov, odnosno o gozdovih in gozdni zemljiški ukinejo.

Belgrad, 28. nov. AA. Zveza industrijecev in trgovcev z gozdnimi proizvodi kraljevine Jugoslavije je izročila v imenu gozdnih podjetij v državi vlogo ministru za gozdove in rudnike proti načinu izvajanja dolgoročnih gozdnih pogodb. Vloga omejuje gozdarsko krizo v državi in predloge, kako bi se ublažila. Glede na to vlogo bo minister za gozdove in rudnike sklical v najkrajšem času anketo.

Otvoritev modernizirane mestne klavnice v Celju

Celje, 28. nov. Danes se je vršila otvoritev ene izmed najmodernjših klavnin v kraljevini. Tozadevne predpriprave datirajo že iz l. 1897. Strojne naprave je dobavila češkoslovaška strojna tovarniška družba v Brnu. Kompressorji zmogorejo 80 tisoč kalorij, hladilna naprava zmore 275 kg ledu na uro. Klavnica ima lasen transformator za 50 do 70 kw. Stala je 1.700.000 Din. Danes je bila otvorjena od načelnika mesarske zadruge svetnika Franca Rebevskega v prisotnosti župana dr. Gorjčana in številnih gostov. G. Rebevskega se je izročila ob tej priliki lepa spominska diploma.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. nov. m. Te dni se vodijo pogajanja finančnih kapacitet v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani za ustanovitev velike družbe za zgraditev javnih skladišč v celi državi.

Belgrad, 28. nov. m. Zagrebške zbornice so poslale ministru za socialno politiko vlogo, v kateri prosijo, da se dosedanja bremena za zavarovanje ne zvišajo.

Belgrad, 28. nov. m. Jugoslovansko-bolgarska mešana komisija, ki je v Soliji razpravljala o vprašanjih dvovalutnosti, je končala svoje delo. Naša delegacija se je vrnila v Belgrad. Komisija se prihodnje leto ponovno sestane in bo urejala vprašanja, za katera se sporazum še ni dosegel.

Belgrad, 28. nov. m. 30. novembra bo v Belgradu zborovanje zastopnikov bank.

Belgrad, 28. nov. AA. Na osnovi člena 66 zakona o pobiranju državne trošarine v zvezi z 2. opombo v 13. delu člena 72 istega zakona je minister za finance podpisal predpis o načinu reguliranja uporabe bencina, ki se uporablja za pogajanje strojev, za katerega se ne plača državne trošarine.

Podrobnosti o umoru Kitajca v Kosezah

Dodatno k našemu poročilu na četrti strani o umoru Kitajca v Kosezah navajamo še tele podrobnosti:

Truplo v vodi, v ponikovalnici, so našli prav za prav otroci, ki so se tam okoli igrali. Vrečo v vodi so opazili že v četrti, mislili pa so, da so v njej macke ali druga mrhovina. Včeraj popoldne pa so otroci z dolgim drogrom drezali v vrečo in jo preverjali. Tako so opazili človeške noge. Prestrašeni so se otroci razbežali in hili obvestiti starejše o človeških nogah v vodi.

Policeja je bila snoči ves večer na delu, da bi ugotovila identiteto umornjenca. Poiskala je tudi nekaj kitajskih krečnarjev, stanujočih v Ljubljani in jim naročila, naj se zgleda danes, v soboto, pri policijski upravi. Policeja bo te Kitajce odvedla v Dravljjo, k čemu namreč s tem, da bo kdo od teh spoznal umornjenega Kitajca. Ni tudi izključeno, da je nad Kitajcem izvršil roparski umor kakšen domač zločinec.

Drž. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež, Maribor :: Aleksandrova cesta šte. 42.

Zrebanje V. razreda, 20. kola, petnajsti dan, 27. novembra 1930. — Izžrebani so bili sledeči dobitki (za event. tiskovne pogreške se ne odgovarja).

200.000 Din št. 36750.
40.000 Din št. 10201, 95357.
10.000 Din št. 58024.
4.000 Din št. 16979, 22306, 39975, 52655, 87774, 98722.
2.000 Din št. 1593, 1641, 7076, 9818, 12605, 13190, 16547, 23695, 24491, 25173, 32557, 32879, 33470, 34894, 38793, 39250, 39408, 40101, 40707, 41287, 42078, 42650, 43009, 44384, 45469, 46571, 50054, 51268, 53865, 56794, 65227, 65380, 66068, 69235, 70058, 71322, 73592, 79529, 80828, 83230, 83305, 83505, 86185, 88234, 89171, 93997, 95268, 95379, 96148, 96395, 96432, 98068, 99554, 99594.